

ZAKON O ISTRAŽIVANJU I EKSPLOATACIJI NAFTE I PLINA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Zakona)

(1) Ovim zakonom uređuju se uvjeti, način i postupak dodjele ugovora i izvođenje istraživanja i eksploatacije nafte i plina na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) na principima održivog razvoja energetske Federacije.

(2) Principi održivog razvoja energetske Federacije iz stava (1) ovog člana odnose se na:

- obavezu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) i vlade kantona da potiču i podržavaju istraživanje nafte i plina za dobrobit sadašnje i buduće generacije;
- utvrđivanje rezervi i kvalitet nafte i plina kao osnove za planiranje i izgradnju savremenih energetske objekata i infrastrukture sa visokim stepenom energetske efikasnosti;
- provođenje zakonskih odredbi koje se odnose na istraživanje i eksploataciju nafte i plina, uz uvažavanje i provođenje zakonskih odredbi koje se odnose na zaštitu i upravljanje okolišem i korištenjem zemljišta na način da se aktivnosti na istraživanju i eksploataciji nafte i plina izvode uz minimalan negativan uticaj na okoliš;
- izradu razvojnih programa i projekata zaštite okoliša i ekonomskog efekta istraživanja i eksploatacije nafte i plina na način da se predvidi mogući uticaj na okoliš pri čemu se ne sprječava niti ograničava razvoj istraživanja i eksploatacija nafte i plina;
- izmjenu donesenih javnih politika kako bi se omogućilo istraživanje i eksploatacija/proizvodnja nafte i plina na ekonomski i ekološki prihvatljiv način;
- poticanje recikliranja naftnih polja sa otpadnim nusproizvodima kako bi se omogućilo ponovno korištenje, smanjenje ili povrat njihovih nusproizvoda;
- obavezu saniranja i rehabilitacije prostora na zemljištu oštećenom u toku faze istraživanja i eksploatacije;
- primjenu naprednih naučnih i tehnoloških metoda istraživanja i eksploatacije/proizvodnje nafte i plina sa ciljem poboljšanja produktivnosti, iskorištenja ležišta i konkurentnosti industrije nafte i plina i sprečavanja ili smanjenja štetnog uticaja na okoliš.

Član 2.

(Primjena Zakona)

(1) Zakon se primjenjuje na sve djelatnosti koje se izvode u okviru utvrđenih istražnih prostora i eksploatacionih polja nafte i plina na prostoru Federacije.

(2) Djelatnosti iz stava (1) ovog člana odnose se na:

- pregovore o dodjeli ugovora o koncesiji za istraživanje i eksploataciju nafte i plina u slučaju kada je ugovor o koncesiji proglašen kao strateški ugovor od interesa za Federaciju;
 - određivanje blokova za istraživanje i eksploataciju nafte i plina;
-

- c) izvođenje geoloških istraživanja nafte i plina;
- d) utvrđivanje rezervi i kvaliteta nafte i plina;
- e) privođenje proizvodnji/razrada ležišta (bušenje bušotina, izvođenje radova nad bušenjem i napuštanje bušotina, izgradnja postrojenja, objekata i proizvodnih rezervoara);
- f) eksploataciju/primarnu proizvodnju (u daljnjem tekstu: eksploatacija) nafte i plina;
- g) saniranje i rehabilitaciju istražnog prostora i eksploatacionog polja;
- h) naknadu za koncesiju i
- i) raspodjelu prihoda iz koncesije.

Član 3.

(Isključivanje primjene odredaba ostalih zakona)

- (1) Pitanja dodjele koncesije na istraživanje i eksploataciju nafte i plina uređena ovim zakonom i propisima koji se donose na osnovu ovog zakona imaju značaj posebnog zakona u odnosu na odredbe propisa kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije kao općeg zakona.
- (2) Na pitanja postupaka dodjele ugovora o koncesiji za istraživanje i eksploataciju/proizvodnju nafte i plina u slučaju kada je ugovor o koncesiji proglašen kao strateški ugovor od interesa za Federaciju, ne primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije kao općeg zakona.
- (3) Na pitanja utvrđivanja naknade za koncesiju i raspodjelu prihoda iz koncesije ne primjenjuju se odredbe važećeg zakona kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije kao općeg zakona.

Član 4.

(Primjena ostalih zakona)

- (1) Na pitanja dodjele koncesije na istraživanje i eksploataciju/proizvodnju nafte i plina koja nisu uređena ovim zakonom i propisima koji se donose na osnovu ovog zakona, primjenjuju se odredbe važećeg zakona i propisa kojim se uređuje dodjela koncesije na prostoru Federacije kao općeg zakona.
 - (2) Na pitanja planiranja i korištenja zemljišta za potrebe istraživanja i eksploatacije nafte i plina koja nisu uređena ovim zakonom i propisima koji se donose na osnovu ovog zakona, primjenjuju se odredbe zakona i propisa kojim se uređuje prostorno planiranje i korištenje zemljišta na nivou Federacije.
 - (3) Na pitanja zaštite okoliša koja nisu uređena ovim zakonom i propisima koji se donose na osnovu ovog zakona, primjenjuju se odredbe zakona i propisa kojim se uređuje zaštita okoliša.
 - (4) Na pitanja prava na pristup informacijama koja nisu uređena ovim zakonom i propisima koji se donose na osnovu ovog zakona, primjenjuju se odredbe propisa kojim se uređuje pravo na pristup informacijama.
-

Član 5.

(Vlasništvo nad naftom i plinom)

- (1) Nafta i plin su prirodno bogatstvo od interesa za Federaciju i u vlasništvu su Federacije.
- (2) Zaštita prostora ležišta nafte i plina osigurava se izradom i provedbom planskih dokumenata od značaja za Federaciju.
- (3) Nafta i plin se istražuju i eksploatišu pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom.

Član 6.

(Istraživanje i eksploatacija nafte i plina u smislu ovog zakona)

Istraživanje i eksploatacija nafte i plina obuhvata skup aktivnosti koje se odnose na geološko istraživanje radi utvrđivanja potencijalnih rezervi ležišta nafte i plina na istražnom prostoru; privođenje proizvodnji ležišta/razrada ležišta; eksploataciju/proizvodnju nafte i plina iz ležišta; izgradnju postrojenja i uređaja za istraživanje i eksploataciju; izgradnju rudarskih objekata; korištenje, demontažu i uklanjanje postrojenja i uređaja, saniranje i rehabilitaciju istražnog i eksploatacionog polja.

Član 7.

(Definicije)

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) "nafta i plin" su ugljovodonici koji se u prirodnom stanju nalaze ispod površine tla ili morskog dna, u tečnom ili plinovitom stanju, kao i sirovo mineralno ulje, prirodni benzin, prirodni plinovi i ostale supstance koje se mogu sa njima izvaditi iz ležišta;
- 2) "nafta" je ugljovodonik koji nakon vađenja iz ležišta ostaje u tečnom stanju na normalnom atmosferskom pritisku i temperaturi;
- 3) "plin" je ugljovodonik koji je slobodan ili vezan prirodni plin u prirodnom obliku u zemljinoj kori;
- 4) "ležište" je elementarna i samostalna akumulacija nafte i plina u zemljinoj kori utvrđena istraživanjem i ograničena strukturnim i stratigrafskim granicama;
- 5) "blok" je geografskim koordinatama određen dio kopna ili mora namijenjen za istraživanje i proizvodnju;
- 6) "planiranje" je plansko upravljanje, korištenje i zaštita prostora Federacije kao posebno vrijednog i ograničenog prostora;
- 7) "eksploatacija" je operacija proizvodnje nafte i plina iz ležišta, njihova separacija i inicijalna prerada, priprema proizvedene nafte ili plina za transport i skladištenje, kao i dovođenje nafte i plina do terminala ne uključujući rafiniranje nafte ili likvifikaciju plina;
- 8) "istražni prostor" je prostor gdje se vrše projektovana geološka istraživanja nafte i plina, koji je na topografskoj osnovi definiran granicama koje prolaze kroz konturne tačke sa tačno određenim koordinatama i prostire se u dubinu zemlje između vertikalnih ravni položenih kroz ucrtane strane istražnog prostora određenog dodjelom ugovora o koncesiji;
- 9) "eksploataciono polje" je dio kopna ili podmorja koji pokriva ležišta u okviru granica područja određenih dodjelom ugovora o koncesiji;

- 10) "istraživanje" je operacija geološkog i geofizičkog ispitivanja, istražnog bušenja ili drugog oblika detaljnog ispitivanja zemljine kore primjenom odgovarajućih metoda sa ciljem utvrđivanja karakteristika ležišta, postojanja, položaja i oblika ležišta nafte i plina, količine i kvaliteta, te uvjeta eksploatacije ležišta;
 - 11) "otkriće" je dokaz o prisustvu ležišta nafte i plina koje do sada nije evidentirano;
 - 12) "bušotina" je kanal izveden ispod površine zemlje bušenjem sa ciljem prodiranja do slojeva koji sadrže ugljovodonike ili za potrebe eksploatacije, izuzev plitkog bušenja za potrebe seizmičke kalibracije;
 - 13) "ugovor o koncesiji" je ugovor zaključen u pisanoj formi između koncedenta i koncesionara kojim se uređuju međusobna prava i obaveze u postupku istraživanja i eksploatacije nafte i plina;
 - 14) "eksploataciona bušotina" je rudarski objekat u kojem se izvode rudarski radovi pri eksploataciji tečnih i plinovitih mineralnih sirovina;
 - 15) "rudarski objekat, postrojenje i uređaj" je objekat, postrojenje, mašina i uređaj na naftnim i plinskim poljima koji je neposredno vezan uz tehnološki proces istraživanja, eksploataciju, separaciju, pripremu i transport nafte i plina;
 - 16) "koncesionar" je pravno lice koje je steklo pravo na istraživanje i eksploataciju ugovorom o koncesiji i u skladu sa ovim zakonom;
 - 17) "koncedent" je Vlada Federacije;
 - 18) "ugovorni organ/nadležni organ" je Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije;
 - 19) "federalni ministar" je ministar Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije;
 - 20) "teritorija Federacije" je kopno do donje granice zemljine kore i područje podmorja unutar granica Bosne i Hercegovine u skladu sa međunarodnim pravom;
 - 21) "podmorje" obuhvata unutrašnje vode, teritorijalno more, ekonomsku zonu i epikontinentalni pojas Federacije i prostire se od morske površine do donje granice zemljine kore i u drugoj zoni u skladu sa međunarodnim pravom;
 - 22) "instalacija" je plutajući, fiksirani ili pokretni brod, vozilo, plovni objekt, uređaj, objekt, postrojenje ili oprema za istraživanje i eksploataciju nafte ili plina, izuzev cjevovoda, broda, vozila ili plovnog objekta koji se koristi za potrebe transporta nafte ili plina u rasutom stanju;
 - 23) "postrojenje" je jedna ili više instalacija, mašina, objekata, uređaja, cjevovoda ili vodova koji se koriste za istraživanje, proizvodnju nafte i plina ili transport i skladištenje koje je povezano sa proizvodnjom;
 - 24) "operator" je pravno lice koje neposredno izvršava aktivnosti sa naftom i plinom;
 - 25) "upstream cjevovodna mreža" je cjevovod ili mreža cjevovoda koja funkcioniše ili je izgrađena u funkciji eksploatacije nafte i plina ili se koristi za prijevoz iz jednog ili više proizvodnih postrojenja do postrojenja za preradu, terminala ili finalnog terminala do kojeg se dovode ugljovodonici, osim dijelova postrojenja koji se koriste za lokalnu proizvodnju iz ležišta na mjestu gdje se eksploatiše nafta i plin;
 - 26) "operator za prirodni plin" je pravno lice koje obavlja djelatnost eksploatacije, prijenosa, distribucije, snabdijevanja, trgovine ili skladištenja plina u skladu sa ovim zakonom;
 - 27) "upstream" predstavlja aktivnost koja se odnosi na vađenje nafte i plina iz ležišta i izgradnju ili korištenje postrojenja za potrebe eksploatacije i isporuke nafte i plina, uključujući istraživanje, bušenje bušotina, proizvodnju, transport i korištenje nafte i plina za potrebe eksploatacije, osim transporta nafte ili plina na veliko željezničkim, zračnim, drumskim vozilima ili plovnim objektima osim likvifikacije plina;
 - 28) "deinstalacija" je planiranje, priprema i izvođenje radova, odnosno aktivnosti potrebnih za prestanak operacije, uključujući demontiranje i uklanjanje postrojenja.
-

II. DODJELA KONCESIJE ZA ISTRAŽIVANJE I EKSPLOATACIJU NAFTE I PLINA

Član 8.

(Pripremne aktivnosti)

(1) Radi osiguranja sigurnosti snadbijevanja dovoljnih količina nafte i plina za energetska tržišta Federacije i sa ciljem osiguranja komercijalnih količina nafte i plina, a na osnovu "Strateškog plana i programa energetskeg sektora Federacije Bosne i Hercegovine", Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije (u daljnjem tekstu: nadležno ministarstvo) priprema prijedlog o pokretanju aktivnosti za

dodjelu koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina na prostoru Federacije.

(2) Na prijedlog nadležnog ministarstva Vlada Federacije donosi odluku o pokretanju aktivnosti za dodjelu koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina na prostoru Federacije.

Član 9.

(Dodjela koncesije)

(1) Dodjela koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina pravnom licu na prostoru Federacije vrši se na osnovu ovog zakona i zakona kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije.

(2) Postupak dodjele koncesije na istraživanje i eksploataciju nafte i plina na prostoru Federacije u slučaju kada je ugovor o koncesiji Odlukom Vlade Federacije proglašen kao strateški ugovor od interesa za Federaciju propisan je ovim zakonom i vrši se na osnovu ovog zakona.

(3) Postupak dodjele koncesije na istraživanje i eksploataciju nafte i plina na prostoru Federacije u slučaju kada ugovor o koncesiji odlukom Vlade Federacije nije proglašen kao strateški ugovor od interesa za Federaciju vrši se na osnovu zakona kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije.

(4) Dodjelu koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina na prostoru Federacije vrši Vlada Federacije putem nadležnog ministarstva kao ugovornog organa.

(5) Nadležnost za dodjelu koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina, opći uvjeti, način i postupak izvođenja istraživanja i eksploatacije nafte i plina, kao i druga pitanja od značaja za oblast istraživanja i eksploatacije propisani su ovim zakonom.

Član 10.

(Postupak dodjele ugovora o koncesiji za istraživanje i eksploataciju nafte i plina kao strateškog ugovora od interesa za Federaciju)

(1) U slučaju kada je odlukom Vlade Federacije ugovor o koncesiji proglašen strateškim ugovorom od interesa za Federaciju, Vlada Federacije kao koncedent, uz odobrenje Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, može potpisati ugovor o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina bez korištenja postupka odabira iz zakona kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije.

- (2) U slučaju iz stava (1) ovog člana, na prijedlog nadležnog ministarstva, Vlada Federacije donosi odluku o davanju saglasnosti na pristupanje postupku dodjele ugovora o koncesiji za istraživanje i eksploataciju nafte i plina od interesa za Federaciju putem direktnog pregovaranja na način utvrđen ovim članom.
- (3) Vlada Federacije angažirat će pravno lice kao stručnog konsultanta za pružanje konsultantskih usluga u postupku pregovaranja, vođenja pregovora i izradu ugovornog modaliteta. Stručni konsultant treba posjedovati iskustvo na međunarodnim pregovorima i izradi ugovora o istraživanju i eksploataciji nafte i plina.
- (4) Na prijedlog Vlade Federacije Parlament Federacije Bosne i Hercegovine imenuje stručnu komisiju za nadgledanje postupka pregovora i izrade prijedloga ugovora o istraživanju i eksploataciji nafte i plina.
- (5) Stručna komisije iz stava (4) imenuje se od članova sa stručnim znanjem iz oblasti energetike, prava i ekonomije i broji sedam članova od kojih su po tri člana iz domova Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i jedan član iz Vlade Federacije.
- (6) Komisija iz stava (4) ovog člana obavezna je osigurati da pregovori donesu optimalnu korist Federaciji.
- (7) Komisija iz stava (4) ovog člana dostavlja Vladi Federacije izvještaj o provedenim pregovorima na osnovu kojeg Vlada Federacije priprema i na svojoj sjednici utvrđuje prijedlog odluke o dodjeli koncesije sa prijedlogom ugovora o dodjeli koncesije.
- (8) Vlada Federacije dostavlja Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine na usvajanje prijedlog odluke sa izvještajem Komisije i prijedlogom ugovora o dodjeli koncesije.
- (9) Stručnom konsultantu iz stava (3) ovog člana pripada naknada za pružanje usluga iz stava (3) ovog člana, što se definira ugovorom sklopljenim između stručnog konsultanta i Vlade Federacije.
- (10) Naknada za pružene usluge iz stava (9) ovog člana isplaćuje se iz sredstava godišnje naknade ugovora o koncesiji iz člana 43. stav (1).
- (11) Vlada Federacije objavljuje ime koncesionara, odobreni blok za istraživanje, rok za istraživanje i eksploataciju koji su utvrđeni ugovorom o koncesiji u "Službenim novinama Federacije BiH" u roku 30 dana od potpisivanja ugovora o koncesiji.

Član 11.

(Pravo na istraživanje i eksploataciju)

- (1) Koncesionar za istraživanje i eksploataciju nafte i plina može biti pravno lice sa uspješnim iskustvom u istraživanju i eksploataciji nafte i plina i finansijskim i tehničkim mogućnostima za istraživanje i eksploataciju nafte i plina sa sjedištem ili podružnicom u Federaciji registrirano kod nadležnog suda za obavljanje tih djelatnosti.
- (2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, koncesionar za istraživanje i eksploataciju nafte i plina može biti pravno lice sa uspješnim iskustvom u istraživanju i eksploataciji nafte i plina i sa finansijskim i tehničkim mogućnostima za istraživanje i eksploataciju nafte i plina sa sjedištem u drugim državama, registrirano za obavljanje tih djelatnosti kod nadležnog tijela države u kojoj je sjedište pravnog lica.
- (3) Koncesija na istraživanje i eksploataciju nafte i plina može se dati stranom pravnom licu pod uvjetima propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije.
- (4) Koncesija na istraživanje i eksploataciju nafte i plina može se dati jednom ili više pravnih lica, a na osnovu ugovora o koncesijama koji je zaključen u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije.

- (5) Istraživanje i eksploataciju nafte i plina vrši pravno lice na osnovu zaključenog ugovora o koncesiji.
- (6) Bušenje istražnih i eksploatacionih/proizvodnih bušotina vrši se uz prethodno pribavljenu urbanističku saglasnost i odobrenje za gradnju objekata za istraživanje i eksploataciju/proizvodnju nafte i plina u skladu sa zakonom kojim se uređuje prostorno planiranje i korištenje zemljišta na nivou Federacije.
- (7) Bušenje istražnih i eksploatacionih/proizvodnih bušotina vrši se uz prethodno pribavljenu okolinsku dozvolu u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita okoliša na prostoru Federacije.
- (8) Odredbe iz st. (5), (6) i (7) ovog člana primjenjuju se i na operatora postrojenja ili upstream cjevovodne mreže (u daljnjem tekstu: operator).

Član 12.

(Upravni i stručni poslovi u oblasti istraživanja i eksploatacije nafte i plina)

(1) Upravne i stručne poslove iz oblasti istraživanja i eksploatacije nafte i plina obavlja nadležno ministarstvo a odnose se na:

- a) pripremu stručnih osnova za donošenje propisa za primjenu ovog zakona;
- b) pripremu odluke o davanju saglasnosti za pristupanje postupku dodjele koncesije;
- c) dodjelu koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina;
- d) davanje saglasnosti na projektnu dokumentaciju za istraživanje ležišta;
- e) davanje rješenja na verifikovane količine i kvalitet nafte i plina;
- f) davanje saglasnosti na projektnu dokumentaciju za eksploataciju, plan prestanka aktivnosti eksploatacije i deinstalaciju postrojenja;
- g) vođenje evidencije zaključenih ugovora o koncesijama;
- h) prikupljanje i upravljanje podacima i dokumentacijom u vezi sa istraživanjem i eksploatacijom nafte i plina;
- i) obračunavanje naknade za koncesiju za istraživanje;
- j) obračunavanje naknade za koncesiju za eksploataciju nafte i plina;
- k) utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za izvođenje radova u skladu sa obaveznim projektom istraživanja, programom razvoja i eksploatacije i planom deinstalacije;
- l) utvrđivanje ispunjenosti uvjeta postrojenja za istraživanje i eksploataciju nafte i plina i odobravanje njihove upotrebe;
- m) vršenje kontrole izvršavanja obaveza preuzetih ugovorom o koncesiji i
- n) druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

(2) Stručni poslovi Federalnog zavoda za geologiju (u daljnjem tekstu: Zavod) su:

- a) vođenje baze podataka i priprema stručne dokumentacije o istraživanjima nafte i plina za aktivnosti propisane ovim zakonom i Zakonom o koncesijama;
- b) kontrola provođenja ugovora o koncesiji u fazi istraživanja, verifikacije, razvoja/razrade ležišta, sanacije i rehabilitacije istražnog prostora i ostali poslovi u skladu sa nadležnostima;
- c) Zajednički poslovi nadležnog ministarstva i Zavoda su definiranje blokova za istraživanje i eksploataciju nafte i plina i priprema stručne dokumentacije za aktivnosti propisane ovim zakonom.

III. BLOK ZA ISTRAŽIVANJE I EKSPLOATACIJU NAFTE I PLINA

Član 13.

(Podjela prostora na blokove)

- (1) Podjela prostora na blokove za istraživanje i eksploataciju vrši se na osnovu analize rezultata prethodnih istraživanja i izvršene procjene uticaja istraživanja i eksploatacije nafte i plina na okoliš, a u skladu sa studijom opravdanosti dodjele koncesije i prostorno-planskim mogućnostima.
- (2) Blok za istraživanje i eksploataciju/proizvodnju određuje se u obliku koji zahvata Osnovna geološka karta Bosne i Hercegovine u razmjeri 1:100.000 i ne može preći površinu veću od 1.440 km².

Član 14.

(Utvrdjivanje bloka)

- (1) Određivanje bloka za istraživanje i eksploataciju nafte i plina vrši nadležno ministarstvo i Zavod, uz pribavljeno mišljenje Federalnog ministarstva za prostorno uređenje.
- (2) Na prijedlog nadležnog ministarstva Vlada Federacije donosi odluku o utvrđivanju bloka za istraživanje i eksploataciju nafte i plina.

Član 15.

(Povrat bloka)

- (1) Koncesionar je dužan vršiti povrat dijela dodjeljene površine bloka tokom faze istraživanja, a prije početka faze eksploatacije nafte i plina u skladu sa ovim zakonom i ugovorom o koncesiji za istraživanje i eksploataciju.
- (2) Bliži uvjeti, rokovi i način povrata površine iz stava (1) ovog člana utvrđuju se ugovorom o dodjeli koncesije.

IV. AKTIVNOSTI SA NAFTOM I PLINOM

Član 16.

(Projektna dokumentacija potrebna za istraživanje nafte i plina)

- (1) Istraživanje nafte i plina vrši se na osnovu programa geoloških istraživanja i projekta detaljnih geoloških istraživanja.
 - (2) Program geoloških istraživanja definira obim i strukturu geoloških radova koje je potrebno izvršiti radi utvrđivanja postojanja ležišta nafte i plina, obim geoloških, geohemijskih, geofizičkih i seizmičkih radova i dobijanja prvih podataka o otkrivenim ležištima na istražnom prostoru. Izvođenje istražnih radova u skladu sa programom
-

istraživanja odobrava nadležno ministarstvo.

(3) Projektom detaljnih geoloških istraživanja projektuju se obim i struktura radova koje treba obaviti radi definiranja svih relevantnih karakteristika ležišta nafte i plina kao i nafte i plina u istražnom bloku. Izvođenje istražnih radova u skladu sa projektom istraživanja odobrava nadležno ministarstvo.

(4) Rezultat realizacije istraživanja prikazuje se u elaboratu o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi nafte i plina na istražnom prostoru. Elaborat sadrži analizu i sintezu podataka prikupljenih u fazi istraživanja o geološkoj građi i karakteristikama ležišta i definirane geološke i bilansne rezerve nafte i plina na istražnom prostoru.

(5) Sadržaj, izrada i revizija dokumentacije iz st. (1), (2), (3) i

(4) ovog člana i uvjeti koje moraju ispuniti pravna lica za izradu dokumentacije uredit će se pravilnikom koji donosi federalni ministar energije, rudarstva i industrije (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

Član 17.

(Projektna dokumentacija potrebna za eksploataciju nafte i plina)

(1) Eksploatacija otkrivenih ležišta nafte i plina vrši se prema planu razvoja polja:

- a) glavni plan razvoja polja izrađuje se za razradu i eksploataciju novog ležišta nafte i plina,
- b) dopunski plan razvoja polja izrađuje se za razradu postojećeg ležišta, primjenu novih tehnologija, dopunskih metoda eksploatacije i promjene namjene ležišta,
- c) pojednostavljeni plan razvoja polja izrađuje se kao projekt prilagodbe za duboke bušotine pri eksploataciji nafte i plina koje se izvode prema glavnom, odnosno dopunskom planu razvoja.

(2) Sadržaj plana razvoja polja iz stava (1) ovog člana, uvjete koje moraju ispunjavati pravna lica za izradu rudarske projektne dokumentacije i uvjete za projektante i revidente, te postupak revizije rudarske projektne dokumentacije uredit će se pravilnikom koji donosi federalni ministar.

Član 18.

(Obavezni planovi i karte pri eksploataciji nafte i plina)

Nakon završene faze istraživanja a prije faze eksploatacije nafte i plina koncesionar mora imati:

- a) situacioni nacrt eksploatacionog polja sa naznakom svih istražnih i eksploatacionih bušotina i ostalih uređaja;
 - b) geološku kartu eksploatacionog polja i njegovog okoliša i karakteristične geološke profile;
 - c) karte o granicama rubne vode;
 - d) podatke i izvještaje o bušenju i elektrokarotaznim mjerenjima, zacijevljenju, perforaciji, osvajanju i mjerenju dinamičkog i statičkog pritiska, plinskom faktoru i svim ostalim fizičko-hemijskim analizama kolektora i fluida i
 - e) plan eksploatacionog polja sa podacima o slijeganju terena.
-

Član 19.

(Priključivanje rudarskih mjerenja)

Situacioni plan eksploatacionog polja i rudarska mjerenja na osnovu kojih se izvode rudarski radovi, izrađeni rudarski planovi i projekti moraju biti urađeni u državnom koordinatnom sistemu na način da je moguća upotreba u GIS-u i priključeni na državnu geodetsku osnovu sa obavezom ažuriranja podataka svake dvije godine.

Član 20.

(Mjeračke knjige)

O svim izvršenim mjerenjima koncesionar je dužan voditi mjeračke knjige koje se ovjeravaju prema propisima o ovjeri poslovnih knjiga.

Član 21.

(Dozvola za upotrebu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija)

Upotreba rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija izgrađenih na osnovu planova razvoja iz člana 17. ovog zakona dozvoljena je nakon pribavljene dozvole za njihovu upotrebu od nadležnog ministarstva.

Član 22.

(Faze aktivnosti)

- (1) Aktivnosti sa naftom i plinom obuhvataju sve potrebne radnje na istraživanju, eksploataciji, preradi i transportu nafte i plina.
- (2) Aktivnosti iz stava (1) ovog člana obavljaju se u pojedinačnim fazama:
 - a) faza istraživanja ležišta,
 - b) faza verifikacije rezervi,
 - c) faza razvoja/razrade ležišta,
 - d) faza eksploatacije,
 - e) faza saniranja i rehabilitacije istražnog prostora i eksploatacionog polja.

Član 23.

(Faza istraživanja ležišta)

- (1) U fazi istraživanja obavezno je izvođenje geoloških, geohemijskih, geofizičkih radova, osiguranje seizmičkih podataka i bušenje istražnih bušotina.
- (2) Vrsta i obim seizmičkih radova, broj i dubina istražnih bušotina za svaki odobreni blok za istraživanje definira se na osnovu aktivnosti predviđenih u projektu istraživanja.
- (3) Izvođenje istražnih radova, nadzor nad izvođenjem i izradom projektne dokumentacije može vršiti pravno lice koje ima licencu/odobrenje za obavljanje registrirane djelatnosti iz oblasti istraživanja nafte i plina, odnosno pravno lice sa sjedištem u drugim državama registrirano za obavljanje tih djelatnosti kod nadležnog tijela države u kojoj je sjedište pravnog lica.
- (4) Uvjeti za obavljanje registrirane djelatnosti iz oblasti istraživanja nafte i plina utvrdit će se pravilnikom koji donosi nadležno ministarstvo.
- (5) Faza istraživanja može trajati najduže šest godina od dana potpisivanja ugovora o koncesiji.

Član 24.

(Dostavljanje izvještaja o istraživanjima)

- (1) Koncesionar je dužan nadležnom ministarstvu dostavljati godišnje detaljan izvještaj o izvršenim istraživanjima sa rezultatima istraživanja u skladu sa dinamikom utvrđenom ugovorom o koncesiji. Istraživanje nafte i plina vrši se po projektu koji odobrava nadležno ministarstvo.
- (2) Koncesionar je dužan u roku šest mjeseci od završetka faze istraživanja i faze verifikacije ležišta nadležnom ministarstvu dostaviti elaborat o rezultatima izvršenih istraživanja sa tumačenjem podataka, analizom rezultata i dokumentacijom koja sadrži izvorne podatke i informacije dobijene u postupku istraživanja.
- (3) Elaborat obavezno sadrži podatke iz člana 23. st. (1) i (2) ovog zakona i podliježe obaveznoj reviziji stručne komisije koju imenuje nadležno ministarstvo.
- (4) Stručnoj komisiji iz stava (3) ovog člana pripada naknada za rad u komisiji.
- (5) Nakon izvršene revizije nadležno ministarstvo donosi rješenje o potvrđenim količinama i kvalitetu nafte i plina na istražnom prostoru.
- (6) Bliži sadržaj elaborata, iz stava (2) ovog člana, postupak revizije, imenovanje stručne komisije, naknada za rad iz st. (3) i (4) ovog člana i sadržaj rješenja o verifikovanim rezervama nafte i plina iz stava (5) ovog člana, utvrđuju se propisom koji donosi nadležno ministarstvo.

Član 25.

(Produženje faze istraživanja)

(1) Na osnovu obrazloženog zahtjeva koncesionara Vlada Federacije može produžiti rok utvrđen ugovorom o koncesiji za fazu istraživanja do dvije godine pod uvjetom da:

- a) je koncesionaru potrebno dodatno vrijeme za dopunska istraživanja neophodna kako bi se otkriće proglasilo komercijalnim i izvršile sve obaveze iz projekta istraživanja;
- b) koncesionar nije izvršio obaveze iz projekta zbog tehničkih problema nastalih tokom faze istraživanja koji se nisu mogli predvidjeti, izbjeći ili otkloniti.

(2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana sa projektom dopunskih istraživanja podnosi se nadležnom ministarstvu najmanje šest mjeseci prije isteka roka utvrđenog ugovorom o koncesiji.

Član 26.

(Završetak faze istraživanja)

(1) Faza istraživanja završava se izvršenjem svih radova navedenih u članu 23. ovog zakona ukoliko ugovorom o koncesiji nije drukčije predviđeno.

(2) Koncesionar je obavezan u pisanoj formi obavijestiti nadležno ministarstvo o završetku faze istraživanja.

(3) Nakon završetka faze istraživanja i analize rezultata dobijenih u toku istraživanja najdalje u roku 12 mjeseci, koncesionar može nastaviti ili odustati od ugovorenih obaveza, izvršiti povrat dijela dodijeljenog bloka ili raskiniti ugovor o koncesiji u skladu sa ovim zakonom i ugovorom o koncesiji.

Član 27.

(Otkriće nafte i plina)

(1) Ako koncesionar istražnom bušotinom utvrdi postojanje nafte i plina dužan je bez odlaganja, a najkasnije u roku 15 dana od dana otkrića, u pisanoj formi obavijestiti nadležno ministarstvo o lokaciji i prirodi otkrića uz obaveznu dostavu podataka vezano uz dobijene rezultate istraživanja kojima raspolaže.

(2) Istražnom bušotinom iz stava (1) ovog člana smatra se bušotina koja se izvodi radi potvrđivanja rezultata istraživanja i utvrđivanja prisustva nafte i plina.

Član 28.

(Faza verifikacije rezervi)

- (1) Faza verifikacije rezervi nafte i plina može trajati najduže pet godina i obuhvata aktivnosti neophodne za okonturenje ležišta, uključujući bušenje razradnih bušotina i geohemijska istraživanja radi utvrđivanja komercijalnosti otkrića nafte i plina.
- (2) Koncesionar je dužan nadležnom ministarstvu prije početka faze verifikacije rezervi nafte i plina dostaviti detaljan projekt verifikacije rezervi nafte i plina sa zahtjevom za početak faze verifikacije rezervi.
- (3) Nadležno ministarstvo je dužno u roku 30 dana od dana prijema zahtjeva za početak faze verifikacije odlučiti o davanju saglasnosti na projekt iz stava (2) ovog člana.
- (4) Faza verifikacije rezervi nafte i plina počinje danom dostavljanja koncesionaru rješenja iz stava (3) ovog člana kojim se daje saglasnost na detaljan projekt verifikacije rezervi i odobrava početak faze verifikacije rezervi nafte i plina.

Član 29.

(Obavještanje o komercijalnosti ležišta)

- (1) Koncesionar je dužan u roku osam dana od dana utvrđivanja komercijalnosti ležišta u pisanoj formi obavijestiti nadležno ministarstvo.
- (2) Koncesionar je dužan nadležnom ministarstvu dostaviti podatke o procijenjenim rezervama nafte i plina u skladu sa zakonom najkasnije u roku 60 dana od bušenja posljednje razradne bušotine.

Član 30.

(Eksploataciono polje)

- (1) Koncesionar može tokom faze eksploatacije/proizvodnje zadržati eksploataciono polje u skladu sa ugovorom o koncesiji koje ne može biti veće od 150 km² po otkriću.
 - (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, kod ležišta specifičnih oblika i dimenzija i kada se iz komercijalnih razloga eksploatacija obavlja iz većeg broja manjih ležišta, ukupna površina koju koncesionar može zadržati za eksploataciju u skladu sa ugovorom o koncesiji ne može biti veća od 300 km² po otkriću.
 - (3) Glavnim planom razvoja polja odredit će se veličina eksploatacionog polja na površini terena
-

u okviru proizvodnog polja iz stava (1) ovog člana.

(4) U okviru granica eksploatacionog polja na površini terena dozvoljena je gradnja objekata i istraživanje i eksploatacija drugih mineralnih sirovina u skladu sa Zakonom o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, Zakonom o geološkim istraživanjima Federacije Bosne i Hercegovine i Zakonom o rudarstvu Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 31.

(Faza razvoja/razrade ležišta)

(1) Koncesionar je obavezan razvoj/razradu ležišta i eksploataciju nafte i plina vršiti na način kojim se osigurava najveći stepen iskorištenja ležišta, odnosno optimalno iskorištenje nafte i plina iz ležišta ili zajednički iz više ležišta.

(2) Faza razvoja/razrade i eksploatacije ležišta obuhvata aktivnosti radi pripreme i unapređenja vađenja nafte i plina, kao i bušenje bušotina, izgradnju i puštanje u pogon postrojenja ili opreme potrebne za ispitivanje, eksploataciju, transport i skladištenje nafte ili plina.

(3) Koncesionar je dužan u roku utvrđenom ugovorom o koncesiji, sačiniti i nadležnom ministarstvu dostaviti plan razvoja/razrade i eksploatacije nafte i plina radi dobijanja saglasnosti.

(4) Plan razvoja/razrade i eksploatacije nafte i plina iz stava (3) ovog člana predlaže više alternativnih rješenja o načinu razvoja i eksploatacije sa mjerama zaštite okoliša u skladu sa zakonom.

(5) Plan razvoja/razrade i eksploatacije prema prijedlozima iz stava (4) ovog člana naročito sadrži: resursne, ekonomske, tehničke, sigurnosne, komercijalne aspekte i uticaj na životnu sredinu sa podacima i informacijama o načinu transporta, deinstalaciji i načinu raspolaganja postrojenjima nakon završetka eksploatacije.

(6) Faza razvoja/razrade i eksploatacije počinje danom dobijanja saglasnosti na plan razvoja i eksploatacije i traje do početka faze eksploatacije.

Član 32.

(Faza eksploatacije)

(1) Faza eksploatacije počinje od dana početka prve komercijalne ekstrakcije nafte i plina iz ležišta i traje do isteka roka utvrđenog ugovorom o koncesiji, odnosno do dana podnošenja obavještenja koncesionara nadležnom ministarstvu da daljnja eksploatacija iz ležišta nije komercijalna.

(2) Koncesionar je obavezan u pisanoj formi obavijestiti nadležno ministarstvo o danu početka eksploatacije nafte i plina iz ležišta.

Član 33.

(Trajanje faze eksploatacije)

Faza eksploatacije može trajati najduže 25 godina od dana početka eksploatacije iz člana 32. ovog zakona.

Član 34.

(Produženje faze eksploatacije)

- (1) Faza eksploatacije iz člana 33. ovog zakona može se, na zahtjev koncesionara, produžiti najduže za polovinu perioda faze eksploatacije utvrđene ugovorom o koncesiji.
- (2) Zahtjev za produženje podnosi se Vladi Federacije na odlučivanje najkasnije dvije godine prije isteka ugovora o koncesiji.

Član 35.

(Eksploatacija nafte i plina)

- (1) Eksploatacija nafte i plina se mora vršiti u skladu sa tehničkim propisima, normativima i standardima najbolje prakse, uz poduzimanje neophodnih mjera za povećanje stepena iskorištenosti i sprečavanje gubitaka nafte i plina ili energije rezervoara ležišta.
- (2) Koncesionar je dužan kontinuirano provoditi, pratiti i vršiti ocjenu primijenjenih tehničkih rješenja radi unapređenja stepena iskorištavanja nafte i plina iz ležišta.
- (3) Način evidentiranja eksploatisanih količina nafte i plina, tehničke propise, normative i standarde iz stava (1) ovog člana, kao i bliži sadržaj plana razvoja i eksploatacije nafte i plina utvrđuje nadležno ministarstvo.

Član 36.

(Transport nafte i plina)

Transportom nafte i plina, u smislu ovog zakona, smatra se transport nafte i plina mrežom cjevovoda od proizvodnih postrojenja do posljednjeg odredišnog terminala (upstream cjevovodna mreža).

Član 37.

(Projektovanje, izgradnja i održavanje cjevovoda i postrojenja)

Projektovanje, izgradnja i održavanje cjevovoda ili postrojenja za skladištenje vrši se u skladu sa važećim zakonom koji uređuje prostorno planiranje i korištenje zemljišta na prostoru Federacije, odredbama važećeg zakona koji uređuje zaštitu okoliša, zakonom koji uređuje zaštitu na radu, kao i propisima vezano uz zaštitu od požara i ostalim tehničkim propisima.

Član 38.

(Pristup trećih lica)

- (1) Koncesionar je dužan omogućiti pristup trećim licima, uključujući operatore za prirodni plin i kvalifikovane kupce jednom ili više postrojenja, odnosno upstream cjevovodnoj mreži u vlasništvu koncesionara u skladu sa važećim zakonom za ovu oblast i programom razvoja i eksploatacije nafte i plina ukoliko se zajedničkim korištenjem osigurava efikasnije i ekonomski isplativije obavljanje djelatnosti sa naftom i plinom, pod uvjetom da se zajedničkim korištenjem ne ometa obavljanje djelatnosti koncesionara i pravnih ili fizičkih lica koja su već stekla pravo pristupa.
 - (2) Prava i obaveze u pristupu iz stava (1) ovog člana uređuju se ugovorom.
 - (3) Način i uvjeti pristupa trećih lica postrojenjima i upstream cjevovodnoj mreži utvrđuju se propisom nadležnog ministarstva.
 - (4) Ugovor o zajedničkom korištenju postrojenja iz stava (1) ovog člana dostavlja se nadležnom ministarstvu na odobravanje.
 - (5) Ukoliko se ugovor iz stava (2) ovog člana ne zaključi u roku 90 dana od dana podnošenja zahtjeva trećeg lica za pristup postrojenjima i upstream cjevovodnoj mreži, nadležno ministarstvo naložit će koncesionaru da omogući pristup trećem licu i utvrdi uvjete i visinu naknade za pristup, uzimajući u obzir obim i rizik investicije i realno sticanje profita putem naknade.
-

Član 39.

(Operator upstream cjevovodne mreže)

- (1) Upstream cjevovodnom mrežom upravlja koncesionar ili operator upstream cjevovodne mreže.
- (2) Vlada Federacije može odrediti jednog ili više operatora upstream cjevovodne mreže za koordinaciju i osiguranje funkcioniranja ukupne upstream mreže.
- (3) Operator iz st. (1) i (2) ovog člana dužan je na transparentan i nediskriminatoran način osigurati funkcioniranje upstream cjevovodne mreže i povezanih postrojenja u skladu sa tehničkim uvjetima i na ekonomskim principima.
- (4) Uvjeti za pristup i funkcioniranje upstream cjevovodne mreže i povezanih postrojenja iz st. (1) i (2) ovog člana utvrđuju se propisom Vlade Federacije.
- (5) Operator iz st. (1) i (2) ovog člana može naložiti vlasnicima i korisnicima upstream cjevovodne mreže i povezanih postrojenja i koncesionarima po ugovorima o koncesiji da rade na način kojim se osigurava efikasno funkcioniranje upstream cjevovodne mreže i kvalitetno upravljanje resursima.

Član 40.

(Zajednička eksploatacija/proizvodnja u susjednim područjima)

- (1) Za ležište koje se prostire izvan granica bloka dodijeljenog ugovorom o koncesiji i zalazi u područje dodijeljeno drugom koncesionaru, nadležno ministarstvo može radi osiguranja većeg stepena iskorištenosti ležišta ili smanjenja troškova istraživanja, razvoja i eksploatacije naložiti koncesionarima da izrade i dostave na odobrenje zajednički projekt istraživanja, razvoja i eksploatacije nafte i plina, kao i zajedničko korištenje postrojenja.
- (2) Koncesionari su obavezni zahtjev iz stava (1) ovog člana dostaviti nadležnom ministarstvu u roku četiri mjeseca od dana davanja naloga.

Član 41.

(Mirovanje rokova iz ugovora o koncesiji)

Od dana davanja naloga iz člana 40. stav (1) ovog zakona rokovi određeni ugovorom o koncesiji miruju do odobrenja zajedničkog programa razvoja i eksploatacije/proizvodnje, a najduže do jedne godine.

Član 42.

(Postupanje nadležnog ministarstva)

- (1) Ako projekt iz člana 40. stav (1) ovog zakona nije dostavljen u predviđenom roku ili nije odobren od nadležnog ministarstva, nadležno ministarstvo izradit će novi ili izmijeniti dostavljeni projekt istraživanja, razvoja i eksploatacije/proizvodnje i dostaviti ga koncesionarima.
- (2) Ako koncesionar u roku 30 dana od dana prijema zajedničkog projekta iz stava (1) ovog člana ne podnese prigovor na projekt, dostavljeni projekt smatrat će se prihvaćenim.
- (3) Ako koncesionar podnese prigovor na projekt koji je dostavilo nadležno ministarstvo, sporna pitanja rješavat će se sporazumno.
- (4) Ukoliko se o spornim pitanjima iz stava (3) ovog člana ne postigne sporazum o prigovoru odlučuje nadležno ministarstvo u roku 30 dana.

V. NAKNADA ZA KONCESIJE I RASPODJELA PRIHODA

Član 43.

(Naknada za ugovor o koncesiji)

- (1) Koncesionar je dužan plaćati novčanu naknadu za koncesiju za istražni prostor u fazi istraživanja i naknadu za koncesiju za proizvedenu naftu i plin u fazi eksploatacije nafte i plina.
 - (2) Koncesionar u fazi istraživanja nafte i plina dužan je plaćati godišnju naknadu za istražni prostor koji koristi na osnovu ugovora o koncesiji, a obračunava se na osnovu određene površine prostora koju koristi za istraživanje a prema kriterijima utvrđenim ugovorom o koncesiji.
 - (3) Naknada iz stava (2) ovog člana uplaćuje se u korist budžeta Federacije.
 - (4) Koncesionar u fazi eksploatacije nafte i plina dužan je plaćati naknadu za mjesečno proizvedenu naftu i plin u količini srazmjernoj proizvedenoj i isporučenoj nafti i plinu, a prema kriterijima utvrđenim ugovorom o koncesiji.
 - (5) Naknadu iz stava (4) ovog člana koncesionar je obavezan plaćati u novčanom iznosu ili ekvivalentnim količinama nafte i plina u iznosu i na način kako je to uređeno ugovorom o koncesiji.
-

- (6) Naknada iz stava (5) ovog člana raspoređuje se u skladu sa članom 44. ovog zakona.
(7) Bliži način kontrole proizvedenih količina nafte i plina, obračuna i plaćanja naknade iz st. (2) i (4) ovog člana utvrđuje se propisom koji donosi Vlada Federacije.

Član 44.

(Raspodjela naknade iz koncesija za eksploataciju nafte i plina)

- (1) Naknada za koncesije uplaćuju se u korist budžeta koncedenta.
(2) Naknade za koncesiju iz budžeta koncedenta za eksploataciju nafte i plina od interesa za Federaciju raspoređuju se u sljedećim omjerima:
- a) 18% za budžet općine gdje se nalazi prostor koncesije,
 - b) 19% za budžet kantona gdje se nalazi prostor koncesije,
 - c) 23% za budžet Federacije,
 - d) 15% za budžete svih ostalih kantona Federacije raspoređeno u jednakim iznosima,
 - e) 23% za budžete svih ostalih općina Federacije raspoređeno u jednakim iznosima,
 - f) 2% za fond za istraživanje nafte i plina na prostoru Federacije.

VI. OBAVEZE KONCESIONARA

Član 45.

(Mjere zaštite)

Za osiguranje mjera zaštite u toku istraživanja i eksploatacije nafte i plina koncesionar je dužan:

- a) poduzeti mjere neophodne za sprečavanje gubitaka i rasipanje nafte i plina ili pritiska tokom bušenja, eksploatacije/proizvodnje, transporta ili skladištenja;
- b) poduzeti mjere neophodne za sprečavanje štetnog prodiranja vode u ugljovodonične slojeve tokom operacije bušenja;
- c) pažljivo locirati, zaštititi i sačuvati sve otkrivene resurse vode za piće za daljnje korištenje;
- d) poduzeti neophodne preventivne mjere kao i po nalogu nadležnog organa otkloniti sve nedostatke na opremi i postrojenjima koji mogu ugroziti život i zdravlje lica, prouzrokovati oštećenje ili gubitak imovine ili zagađenje ili druge štete po okoliš;
- e) bez odgađanja obavijestiti nadležni organ o nastanku okolnosti, incidenata ili nesreća koje mogu ugroziti zdravlje i sigurnost zaposlenih, oštetiti ili prouzrokovati gubitak imovine, zagađiti okoliš i ugroziti život i zdravlje ljudi i životinja na području

obuhvaćenom ugovorom o koncesiji, kao i na postrojenjima ili područjima koja graniče sa područjem na kojem ima pravo istraživanja i eksploatacije/proizvodnje.

Član 46.

(Faza saniranja i rehabilitacije istražnog prostora)

Nakon završetka faze istraživanja ili nakon odustanka od istražnih aktivnosti koncesionar je dužan u roku utvrđenom ugovorom o koncesiji, a koji ne može biti duži od jedne godine izvršiti sljedeće radnje:

- a) ukloniti postrojenja koja je koristio prilikom istraživanja ukoliko nisu neophodna za fazu razvoja ili fazu eksploatacije/proizvodnje;
- b) konzervirati bušotine i dovesti cjelokupni prostor u stanje koje je bilo prije početka istražnih aktivnosti;
- c) realizirati i druge obaveze u pogledu zaštite okoliša u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša, Zakonom o zaštiti prirode, Zakonom o poljoprivrednom zemljištu i Zakonom o šumama.

Član 47.

(Faza saniranja i rehabilitacije eksploatacionog polja)

(1) Koncesionar je dužan sačiniti plan prestanka aktivnosti eksploatacije i deinstalacije postrojenja (demontriranje i uklanjanje postrojenja), saniranja i rehabilitacije eksploatacionog polja.

(2) Plan iz stava (1) ovog člana naročito sadrži plan izvođenja radova potrebnih za prestanak procesa eksploatacije, uključujući demontriranje i uklanjanje proizvodnih postrojenja sa dinamikom njihovog izvršenja i dovođenje eksploatacionog polja u stanje prije početka faze razvoja i eksploatacije nafte i plina.

(3) Na plan iz stava (1) ovog člana saglasnost daje nadležno ministarstvo.

(4) Ukoliko nadležno ministarstvo u postupku davanja saglasnosti iz stava (3) ovog člana utvrdi da predloženi uvjeti, rokovi, način prestanka eksploatacije i deinstalacije ne osiguravaju povrat prostora u stanje prije početka faze razvoja i eksploatacije, može naložiti koncesionaru da dopuni plan u ostavljenom roku, odnosno o trošku koncesionara izradi plan na osnovu kojeg je koncesionar dužan izvršiti prestanak aktivnosti eksploatacije i deinstalacije postrojenja.

(5) Nakon završetka faze eksploatacije koncesionar je, u skladu sa odobrenim planom iz stava (1) ovog člana, dužan:

- a) konzervirati sve proizvodne bušotine i izolovati sve poznate vodonosne slojeve;
 - b) deinstalirati i ukloniti sva postrojenja koja su u njegovom vlasništvu, odnosno koja je koristio
-

prilikom eksploatacije;

c) dovesti cjelokupno proizvodno područje u stanje prije početka faze razvoja i eksploatacije.

(6) Uvjeti i rokovi za prestanak eksploatacije i deinstalacije i način podjele troškova između koncesionara utvrđuju se propisom Vlade Federacije.

Član 48.

(Odgovornost koncesionara nakon završetka faze eksploatacije)

Ukoliko koncesionar ne izvrši obaveze u skladu sa ugovorom i planom iz člana 47. ovog zakona i ne dovede proctor u stanje prije početka faze razvoja i eksploatacije, dužan je platiti troškove provođenja plana i dovođenja prostora u prijašnje stanje koncedentu u skladu sa ugovorom o koncesiji.

Član 49.

(Osiguranje)

(1) Koncesionar je dužan organu uprave dostaviti dokaz o osiguranju (polisa osiguranja) za period trajanja ugovora u skladu sa ugovorom o koncesiji i dobrom međunarodnom praksom u upstream industriji nafte i plina.

(2) Osiguranje se vrši naročito za:

a) gubitak ili štetu na postrojenjima, opremi i drugoj imovini u vezi sa pravima, obavezama ili operacijama iz ugovora o koncesiji;

b) eventualna zagađenja okoliša u vezi sa pravima, obavezama ili operacijama iz ugovora o koncesiji;

c) gubitak ili oštećenje imovine ili povrede koje pretrpe treća lica, zaposleni ili ugovarači u vezi sa pravima, obavezama ili operacijama iz ugovora o koncesiji.

(3) Koncesionar će putem ugovora obavezati svoje ugovarače i podizvođače da se osiguraju u skladu sa dobrom međunarodnom industrijskom praksom.

Član 50.

(Naknada štete)

(1) Koncesionar je dužan nadoknaditi štetu koju pričini tokom izvršenja ugovora o koncesiji na imovini koncedenta ili trećih lica ili štetu za povredu ili smrt zaposlenih ili trećih lica.

(2) Koncesionar je dužan nadoknaditi štetu za zagađivanje životne sredine, štete koje nastanu u ribarstvu, poljoprivredi ili šumarstvu, vodosnabdijevanju, kao i druge štete nastale tokom izvršenja ugovora o koncesiji.

Član 51.

(Izvođači i podizvođači)

(1) Za realizaciju ugovora o koncesiji za aktivnosti sa naftom i plinom koncesionar može angažirati izvođače, a izvođači podizvođače na način definiran u ugovoru o koncesiji.

(2) Koncesionar može otpočeti aktivnosti sa naftom i plinom nakon pribavljanja propisanih odobrenja, dozvola i saglasnosti.

(3) Nadležno ministarstvo je dužno odlučiti o izdavanju odobrenja, dozvola i saglasnosti iz stava (2) ovog člana u roku 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(4) Nadležno ministarstvo može odbiti davanje odobrenja, dozvola i saglasnosti iz stava (2) ovog člana iz razloga zaštite sigurnosti ili poštivanja obaveza koje proizilaze iz međunarodnog javnog prava.

(5) Koncesionar je dužan na zahtjev nadležnog ministarstva dostaviti kopije ugovora koje je zaključio sa izvođačima i ugovora koje su izvođači zaključili sa podizvođačima.

(6) Koncesionar, odnosno izvođač ili podizvođač koji su angažirani na realizaciji ugovora o koncesiji dužni su provoditi propisane mjere zaštite na radu, poduzimati mjere za sigurnost građana, saobraćaja, susjednih objekata, pokretnih stvari, kao i mjere zaštite okoliša u skladu sa zakonom.

Član 52.

(Pravo preče kupovine nafte i plina)

Na zahtjev Vlade Federacije koncesionar je obavezan prodati Vladi Federacije 30% količine nafte i plina proizvedene u Federaciji pod sljedećim uvjetima:

a) sirova nafta se mora prodavati i dostavljati po cijenama validnim za isti kvalitet i količinu na međunarodnom prometnom tržištu;

b) plin se mora prodavati pod uvjetom da se prodaje bez smanjenja ugovorene cijene u dugoročnom kupoprodajnom ugovoru o plinu, koja je dogovorena za ostalu proizvodnju, ili da

Vlada Federacije uputi zahtjev koncesionaru prije obavezivanja koncesionara tih količina dugoročnim kupoprodajnim ugovorom o plinu.

Član 53.

(Vlasništvo nad proizvedenom naftom ili plinom)

- (1) Koncesionar stiče vlasništvo nad izvađenim količinama nafte i plina u skladu sa ovim zakonom i ugovorom o koncesiji.
- (2) Ako je ugovorom o koncesiji za proizvodnju utvrđeno da se naknada za proizvedenu naftu ili plin plaća isporukom nafte i plina, Federacija postaje vlasnik dijela proizvedene količine nafte i plina koja odgovara obimu, odnosno visini naknade za proizvedenu naftu ili plin od trenutka isporuke.
- (3) Proizvedena nafta ili plin iz stava (2) ovog člana isporučuje se o trošku koncesionara u Federaciji, odnosno na posljednjem određišnom terminalu.

Član 54.

(Dokumentacija i podaci o istraživanju i proizvodnji)

- (1) Koncesionar je dužan svu dokumentaciju, rezultate istraživanja, uzorke i druge podatke dobijene ili prikupljene tokom istraživanja i eksploatacije/proizvodnje u roku određenom ugovorom i bez naknade dostaviti nadležnom ministarstvu.
- (2) Dokumentacija i podaci iz stava (1) ovog člana vlasništvo su Federacije.
- (3) Podaci i informacije koje su dobijene u skladu sa ovim zakonom ne smiju se objaviti bez saglasnosti vlasnika informacije.
- (4) Koncesionar je dužan na zahtjev nadležnog ministarstva, osim dokumentacije i podataka iz stava (1) ovog člana, dostaviti i druge informacije u vezi sa operacijom sa naftom i plinom.
- (5) Podaci i informacije iz stava (1) ovog člana do kojih koncesionar dođe u vršenju operacija sa naftom i plinom i rokovi u kojima će se smatrati povjerljivim utvrđuju se ugovorom o koncesiji.

Član 55.

(Preuzimanje i čuvanje dokumentacije)

Nadležno ministarstvo dužno je osigurati trajno čuvanje preuzete dokumentacije i podataka iz člana 54. stav (1) ovog zakona na način i pod uvjetima kojima se osigurava njihova zaštita od neovlaštenog korištenja i uništenja.

Član 56.

(Sigurnost lica i zaštita imovine)

- (1) Koncesionar je dužan aktivnosti sa naftom i plinom vršiti na način kojim se osigurava zaštita lica i imovine u skladu sa zakonom za ovu oblast i odgovarajućim tehničkim propisima i standardima.
- (2) Koncesionar je dužan aktivnosti sa naftom i plinom vršiti na način kojim se ne ometa kopneni, zračni i pomorski saobraćaj, kao i druge aktivnosti u prostoru.
- (3) Koncesionar je dužan aktivnosti sa naftom i plinom obavljati na način kojim se ne ugrožavaju instalisani kablovi, cjevovodi i druge instalacije ili uređaji.
- (4) Tehničke propise, normative i standarde iz stava (1) ovog člana utvrđuje nadležno ministarstvo.

Član 57.

(Zaštita okoliša)

- (1) Koncesionar je dužan poduzeti sve mjere radi sprečavanja negativnog uticaja na pojedinačne segmente okoliša: zrak, atmosfera, zemljište, vodna dobra i more, kao i živi svijet.
- (2) Koncesionar je dužan poduzeti sve mjere radi zaštite i očuvanja historijskih i kulturnih dobara.
- (3) Koncesionar je dužan provoditi mjere zaštite okoliša tokom operacija sa naftom i plinom i kontrolu mjerenja parametara okoliša u skladu sa zakonom radi sprečavanja ili smanjenja štetnih efekata i njihovih posljedica na okoliš.
- (4) Bliži uvjeti zaštite životne sredine iz st. (1), (2) i (3) ovog člana utvrđuju se propisom organa Federacije nadležnog za zaštitu okoliša.

Član 58.

(Sprečavanje rasipanja nafte i plina)

(1) Zabranjeno je istakanje ili spaljivanje nafte, sagorjevanje ili ispuštanje plina, otpuštanje pritiska ležišta ili istakanje vode osim u slučajevima otklanjanja neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi i imovine.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, ispuštanje ili sagorjevanje nafte i plina iz postrojenja za proizvodnju za potrebe testiranja postrojenja, provođenja zaštitnih mjera ili u fazi instaliranja opreme, pod uvjetom da količina sagorjele ili ispuštene nafte i plina bude minimalna, može se vršiti samo na način i pod uvjetima utvrđenim odobrenjem nadležnog ministarstva.

(3) Odobrenje iz stava (2) ovog člana izdaje se po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za okoliš u skladu sa važećim propisima.

Član 59.

(Zaštitna zona)

(1) Zaštitnu zonu oko i iznad postrojenja za istraživanje i proizvodnju nafte i plina određuje ministarstvo nadležno za okoliš u skladu sa važećim propisima.

(2) U slučaju proglašenja ratnog ili vanrednog stanja nadležni organ iz stava (1) ovog člana može iz sigurnosnih razloga proširiti zaštitnu zonu.

(3) Nadležni organ iz stava (1) ovog člana određuje zaštitnu zonu najkasnije u roku 90 dana prije postavljanja postrojenja.

(4) Nadležni organ iz stava (1) ovog člana može odrediti zaštitnu zonu iznad i oko napuštenih postrojenja ili dijelova postrojenja.

(5) U zaštitnoj zoni nije dozvoljeno prisustvo neovlaštenih lica i vozila.

Član 60.

(Obustava aktivnosti)

(1) U slučaju proglašenja ratnog ili vanrednog stanja koncesionar je dužan na zahtjev nadležnog ministarstva obustaviti istraživanje ili eksploataciju nafte i plina za vrijeme određeno zahtjevom organa uprave nadležnog za poslove odbrane, odnosno nadležnog za zaštitu i spašavanje.

(2) Nakon proglašenja prestanka ratnog ili vanrednog stanja koje je dovelo do obustave aktivnosti na istraživanju ili eksploataciji nafte i plina, koncesionar će uz saglasnost nadležnog ministarstva nastaviti aktivnosti u skladu sa ugovorom o koncesiji.

(3) U slučaju neposredne opasnosti po zdravlje i sigurnost lica, ozbiljne opasnosti ili štete za jedno ili više postrojenja ili imovinu trećeg lica ili ozbiljnog zagađenja okoliša, koncesionar je dužan na zahtjev nadležnog ministarstva obustaviti aktivnosti sa naftom i plinom u obimu i za vrijeme neophodno za sprečavanje ili otklanjanje uzroka i ublažavanje posljedica.

Član 61.

(Upravljanje operacijama sa naftom i plinom)

Koncesionar, vlasnik ili operator postrojenja ili upstream cjevovodne mreže dužan je osnovati podružnicu u Federaciji radi upravljanja operacijama sa naftom i plinom na osnovu ugovora o koncesiji ili licence izdate u skladu sa zakonom.

Član 62.

(Odgovornost)

(1) Koncesionar koji je zaključio ugovor o koncesiji neograničeno i solidarno je odgovoran za ispunjenje svih obaveza utvrđenih ugovorom o koncesiji.

(2) Odgovornost iz stava (1) ovog člana primjenjuje se i na vlasnika ili operatora postrojenja ili upstream cjevovodne mreže.

(3) Koncesionar, vlasnik ili operator postrojenja ili upstream cjevovodne mreže odgovoran je za obaveze prema trećim licima i za fizičko ili pravno lice angažirano u realizaciji ugovora o koncesiji.

Član 63.

(Prijenos vlasničkih prava)

(1) Prijenos vlasničkih ili drugih prava koncesionara iz ugovora o koncesiji na drugo pravno lice može se izvršiti samo na osnovu odobrenja koncedenta, uz prethodnu saglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Odredba iz stava (1) ovog člana primjenjuje se i na prijenos udjela u pravnom licu dionica, obveznica ili drugih vrijednosnih papira koji mogu osigurati kontrolu nad licem koje upravlja ili ima vlasnički udio u skladu sa ugovorom o koncesiji, na postrojenjima ili upstream cjevovodnoj mreži.

Član 64.

(Obuka domaćeg stručnog kadra)

(1) Koncesionar je dužan osigurati obuku domaćeg stručnog kadra direktno uključenog u aktivnosti sa naftom i plinom na prostoru Federacije.

(2) Vrsta i način provođenja obuke iz stava (1) ovog člana utvrđuje se ugovorom o koncesiji za proizvodnju.

VII. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 65.

(Provođenje upravnog nadzora)

(1) Upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, te zakonitost rada i postupanja tijela nadležnih organa uprave i lica koja imaju javna ovlaštenja u njima, povjerenim im upravnim i drugim stručnim poslovima koji se odnose na područje geoloških istraživanja i eksploatacije nafte i plina, provodi nadležno ministarstvo.

(2) Upravni nadzor vrši službenik nadležnog ministarstva kojeg ovlasti ministar.

Član 66.

(Inspekcijski nadzor)

(1) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona vrši federalna inspekcija nadležna za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina organizirana u Federalnoj upravi za inspekcijske poslove (u daljnjem tekstu: inspekcija).

(2) Inspekcija iz stava (1) ovog člana vrši nadzor na osnovu ovog zakona, važećeg zakona koji uređuje inspekcijski nadzor, važećeg zakona koji uređuje geološka istraživanja u Federaciji, važećeg zakona koji uređuje rudarstvo u Federaciji i na osnovu njih donesenih propisa, tehničkih propisa, propisa o zaštiti od požara pri izvođenju rudarskih radova, propisa o tehničkim normativima o zaštiti na radu i zaštite zdravlja zaposlenika i drugih propisa pri istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina.

Član 67.

(Poništenje i ukidanje prema pravu nadzora)

(1) Ako se u provođenju upravnog nadzora, odnosno nadzora koji vrši inspekcija utvrdi da je odobrenjem, dozvolom ili rješenjem koje je konačno u upravnom postupku povrijeđena materijalna odredba zakona ili propisa donesenih na osnovu zakona koji uređuje geološka istraživanja i eksploataciju nafte i plina, nadležno ministarstvo takvo rješenje ukinut će prema pravu nadzora.

(2) Ako se u vršenju upravnog nadzora ili nadzora koji vrši inspekcija utvrdi da je dozvola, odobrenje ili rješenje doneseno na osnovu ovog zakona a koja su konačna u upravnom postupku, očito povrijeđene materijalne odredbe ovog zakona, nadležno ministarstvo takvu dozvolu, odobrenje, odnosno rješenje ukinut će prema pravu nadzora.

(3) Ako se u vršenju nadzora utvrdi da su rješenjem inspekcije koje je konačno u upravnom postupku povrijeđene odredbe ovog zakona, nadležno ministarstvo takvo rješenje poništiti će prema pravu nadzora.

(4) Rješenje o poništenju, odnosno ukidanju prema pravu nadzora može se donijeti u roku godinu dana od dana konačnosti akta koji se ukida, odnosno poništava.

Član 68.

(Inspekcijska kontrola)

U obavljanju poslova inspekcijskog nadzora, naročito se kontrolira da li:

a) istraživanje i eksploatacija se vrše u skladu sa zakonom;

- b) koncesionar dostavlja detaljne godišnje izvještaje sa rezultatima istraživanja;
- c) koncesionar je izvršio povrat teritorije;
- d) koncesionar je obavijestio organ uprave o komercijalnosti ležišta;
- e) koncesionar je u utvrđenom roku dostavio organu uprave elaborat sa informacijama i podacima o procjenjenim rezervama nafte i plina;
- f) poduzimaju se mjere zaštite ljudi, imovine i okoliša u toku istraživanja i eksploatacije nafte i plina;
- g) uspostavljena je zaštitna zona oko i iznad postrojenja za istraživanje i proizvodnju;
- h) poštuje se zabrana istakanja ili spaljivanja nafte ili sagorjevanja i ispuštanja plina;
- i) koncesionar je obustavio aktivnosti na zahtjev nadležnog ministarstva;
- j) koncesionar ima odgovarajuće osiguranje.

Član 69.

(Kontrola ugovora o koncesiji)

- (1) Kontrolu provođenja ugovora o koncesiji u fazi istraživanja, verifikacije, razvoja/razrade ležišta, sanacije i rehabilitacije istražnog prostora vrši Zavod.
- (2) Kontrolu ugovora o koncesiji u fazi eksploatacije nafte i plina vrši agencija koju posebnom odlukom formira Vlada Federacije u fazi razvoja/razrade ležišta a prije faze eksploatacije nafte i plina.
- (3) Način formiranja i organizaciju rada agencije određuje Vlada Federacije svojom posebnom odlukom iz stava (2) ovog člana.
- (4) Finansiranje rada agencije vršit će se iz prihoda ostvarenih iz naknade za koncesije iz fonda za istraživanje nafte i plina iz člana 44. stav (2) tačka f.
- (5) Procedure rada, prava i obaveze iz st. (1) i (2) ovog člana bit će regulirane Pravilnikom na koji saglasnost daje Vlada Federacije.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Član 70.

(Novčane kazne)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj pravno lice, ako:
 - a) u roku šest mjeseci od završetka faze istraživanja organu uprave ne dostavi elaborat o
-

rezultatima izvršenih istraživanja iz člana 24. stav (2);

b) u roku utvrđenom u ugovoru o koncesiji ne ukloni postrojenja koja je koristio tokom istraživanja ukoliko nisu neophodna za daljnju fazu razvoja i ne konzervira bušotine i dovede cjelokupan istražni prostor u stanje prije početka istražnih aktivnosti iz člana 46. tač. a) i b).

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana bit će kažnjeno odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom najmanje od 1.000,00 KM do 2.000,00 KM.

Član 71.

(Zabrana vršenja istraživanja i eksploatacije)

Zaštitnom mjerom zabrana vršenja istraživanja i eksploatacije za učinjen prekršaj bit će kažnjeno pravno lice ako:

- a) vrši istraživanje i/ili eksploataciju nafte i plina bez odobrenja nadležnog organa u skladu sa ovim zakonom;
- b) ne vrši istraživanje u skladu sa dinamikom utvrđenom ugovorom o koncesiji iz neopravdanih razloga i ne dostavlja izvještaje i elaborat u skladu sa članom 24. st. (1) i (2);
- c) u roku 15 dana od dana otkrića ne obavijesti organ uprave u pisanoj formi o lokaciji i prirodi otkrića i ne dostavi podatke kojim raspolaže iz člana 27. stav (1);
- d) u roku osam dana od dana utvrđivanja komercijalnosti ležišta u pisanoj formi ne obavijesti organ uprave iz člana 29. stav (1);
- e) u roku 60 dana od dana dostavljanja obavještenja o komercijalnosti ležišta organu uprave ne dostavi podatke o procjenjenim rezervama nafte i plina iz člana 29. stav (2);
- f) ne poduzme mjere neophodne za sprečavanje gubitka i rasipanja nafte i plina ili pritiska tokom bušenja, eksploatacije, transporta ili skladištenja iz člana 45.;
- g) ne poduzme mjere zaštite ljudi, imovine i okoliša u toku istraživanja i eksploatacije nafte i plina iz člana 45.;
- h) ne dostavi organu uprave dokaz o osiguranju iz člana 49. stav (1);
- i) ne osigura obuku domaćeg stručnog kadra iz člana 64. stav (1);
- j) ne dostavi organu uprave svu dokumentaciju, rezultate istraživanja, uzorke i druge podatke dobijene ili prikupljene tokom istraživanja i eksploatacije iz člana 54. stav (1).

Član 72.

(Zaštitna mjera - oduzimanje opreme)

Zaštitnom mjerom oduzimanje opreme za učinjen prekršaj bit će kažnjeno pravno lice ako nakon završetka faze eksploatacije ne konzervira sve proizvodne bušotine i izoluje sve poznate vodonosne slojeve ili ne deinstalira i ukloni sva postrojenja ili ne dovede cjelokupno proizvodno područje u stanje prije početka faze razvoja i eksploatacije iz čl. 46. i 47.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 73.

(Rok za donošenje propisa)

Propisi za provođenje ovog zakona donijet će se u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 74.

(Postojeći zakoni)

Ukoliko su odredbe drugih zakona u suprotnosti sa odredbama ovog zakona, primjenjivat će se odredbe ovog zakona.

Član 75.

(Primjena postojećih propisa)

Do donošenja svih propisa za provođenje ovog zakona primjenjivat će se Pravilnik o klasifikaciji i kategorizaciji rezervi nafte, kondenzata i prirodnih plinova te o vođenju njihove evidencije ("Službeni list SFRJ", broj 80/87).

Član 76.

(Stupanje Zakona na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH

Radoje Vidović

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH

Fehim Škaljić
